YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

30 päivänä huhtikuuta 2009 *

Asiassa C-132/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Fővárosi Bíróság (Unkari) on esittänyt 11.3.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.4.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Lidl Magyarország Kereskedelmi bt

vastaan

Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit E. Juhász ja G. Arestis,

* Oikeudenkäyntikieli: unkari.

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Lidl Magyarország Kereskedelmi bt., edustajanaan ügyvéd R. Kölcsey-Rieden,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään J. Fazekas, R. Somssich ja K. Szíjjártó,

– Belgian hallitus, asiamiehenään T. Materne,

– Puolan hallitus, asiamiehenään M. Dowgielewicz,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään W. Wils ja A. Sipos,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta 9.3.1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/5/EY (EYVL L 91, s. 10) ja yleisestä tuoteturvallisuudesta 3.12.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/95/EY (EYVL 2002, L 11, s. 4) sekä EY 30 artiklan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Lidl Magyarország Kereskedelmi bt (jäljempänä Lidl) ja vastaajana Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (Unkarin viestintäalan neuvosto, jäljempänä Tanács) ja joka koskee viimeksi mainitun viranomaisen päätöstä, jolla Lidliä kiellettiin myymästä Unkarissa radiolaitetta, jonka valmistaneen yhtiön kotipaikka on Belgiassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

Direktiivi 1999/5

3 Direktiivin 1999/5 1 artiklan 1 kohdassa sen soveltamisala määritellään seuraavasti:

”Tällä direktiivillä perustetaan sääntelyjärjestelmä radio- ja telepäätelaitteiden markkinoille saattamiseksi yhteisössä, niiden vapaan liikkuvuuden turvaamiseksi sekä käyttöön ottamiseksi.”

4 Direktiivin 1999/5 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’laitteistolla’ laitetta, joka on joko radiolaite tai telepäätelaite tai molempia,

– –

c) ’radiolaitteella’ tuotetta tai sen olennaista osaa, joka pystyy viestimään radioaaltoja lähettämällä ja/tai vastaanottamalla maanpäälliseen tai avaruudessa tapahtuvaan radioviestintään varattua spektriä käyttäen,

d) ’radioaalloilla’ sähkömagneettisia aaltoja, joiden taajuus on 9 KHz:n ja 3 000 GHz:n välillä ja jotka etenevät vapaassa tilassa aaltojohtoon kytkeytymättä,

_ _”

5 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään niistä olennaisista turvallisuusvaatimuksista, joita laitteistojen on vastattava, seuraavaa:

”Kaikkiin laitteistoihin on sovellettava seuraavia olennaisia vaatimuksia:

a) käyttäjän tai muiden henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelua, mukaan lukien direktiiviin 73/23/ETY sisältyviä tavoitteita turvallisuusvaatimusten osalta, soveltamatta jännitealueen alarajaa;

b) direktiiviin 89/336/ETY sisältyviä suojavaatimuksia sähkömagneettisen yhteensopivuuden osalta.”

6 Direktiivin 1999/5 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos laitteisto täyttää kokonaan tai osittain yhdenmukaistetut standardit, – – jäsenvaltiot olettavat, että 3 artiklassa tarkoitetut olennaiset vaatimukset, jotka sisältyvät kokonaan tai osittain kyseisiin yhdenmukaistettuihin standardeihin, on täytetty.

2. Kun jäsenvaltio tai komissio katsoo, että yhdenmukaistetun standardin mukaisuus ei varmista yhdenmukaisuutta niiden 3 artiklassa tarkoitettujen olennaisten erityisvaatimusten kanssa, joita kyseisen standardin on tarkoitus koskea, komissio tai jäsenvaltio, jota asia koskee, saattaa asian [vaatimustenmukaisuuden arviointi- ja markkinoiden valvonta]komitean käsiteltäväksi.

3. – – Komissio voi komiteaa kuultuaan – – peruuttaa yhdenmukaistetut standardit julkaisemalla ilmoituksen Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.”

7 Direktiivin 1999/5 6 artiklan 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että laitteistot saatetaan markkinoille ainoastaan, jos ne täyttävät 3 artiklassa määritellyt olennaiset vaatimukset ja muut tämän direktiivin asiaankuuluvat säännökset kun ne on oikein asennettu ja huollettu ja niitä käytetään käyttötarkoituksensa mukaisesti. Jäsenvaltiot eivät saa asettaa tällaisille laitteistoille markkinoille saattamisen suhteen kansallisia lisävaatimuksia.

– –

4. Jos radiolaitteita käytetään taajuuksilla, joiden käyttö ei ole yhdenmukaistettua koko yhteisössä, valmistajan tai tämän yhteisöön sijoittautuneen valtuutetun edustajan tai laitteen markkinoille saattamisesta vastaavan henkilön on ilmoitettava asianomaisen jäsenvaltion taajuusspektrin hallinnasta vastaavalle kansalliselle viranomaiselle aikomuksesta saattaa kyseinen laite jäsenvaltion kansallisille markkinoille.

Kyseinen ilmoitus on annettava vähintään neljä viikkoa ennen markkinoille saattamisen aloittamista ja siinä on oltava tiedot laitteen radio-ominaisuuksista – – sekä liitteissä IV ja V tarkoitetun ilmoitetun tarkastuslaitoksen tunnusnumero."

8 Direktiivin 1999/5 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää sellaisten laitteistojen markkinoille saattamista tai käyttöönottoa alueellaan, joissa on liitteessä VII tarkoitettu CE-merkintä, joka osoittaa niiden olevan kaikkien tämän direktiivin säännösten mukaisia, – –. Tämä ei kuitenkaan rajoita 6 artiklan 4 kohdan, 7 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan 5 kohdan soveltamista."

9 Vaatimuksenmukaisuutta osoittavasta CE-merkinnästä säädetään direktiivin 1999/5 12 artiklan 1 kohdassa seuraavaa:

”Kaikkien olennaisten vaatimusten mukaisessa laitteistossa on oltava liitteessä VII tarkoitettu CE-vaatimustenmukaisuusmerkintä. Merkinnän kiinnittämisestä on vastuussa valmistaja, sen yhteisössä oleva valtuutettu edustaja tai se, joka vastaa laitteiston saattamisesta markkinoille.”

Direktiivi 2001/95

10 Direktiivin 2001/95 1 artiklassa määritellään direktiivin kohde ja soveltamisala seuraavasti:

”1. Tämän direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että markkinoille saatettavat tuotteet ovat turvallisia.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin 2 artiklan a alakohdassa määriteltyihin tuotteisiin. Sen säännöksiä sovelletaan, jollei yhteisön lainsäädännössä ole kyseisten tuotteiden yleistä turvallisuutta koskevia erityissäännöksiä, joilla pyritään samaan tavoitteeseen.

Kun kyseessä ovat tuotteet, joihin sovelletaan yhteisön lainsäädännössä asetettuja erityisiä turvallisuusvaatimuksia, tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan niihin seikkoihin ja vaaroihin tai vaaraluokkiin, joita kyseiset vaatimukset eivät koske. – –”

11 Direktiivin 2001/95 2 artiklan a, e ja f alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) ’tuotteella’ kaikkia – myös palvelujen tarjoamisen yhteydessä – kuluttajille tarkoitettuja tai kuluttajien todennäköisesti kohtuudella ennakoitavissa olosuhteissa käyttämiä, myös muita kuin heille tarkoitettuja tuotteita, jotka toimitetaan tai annetaan heidän saatavilleen liiketoiminnan yhteydessä uusina, käytettyinä tai kunnostettuina joko korvausta vastaan tai vastikkeettomasti.

– –

e) ’tuottajalla’

i) tuotteen valmistajaa, jos tämä on sijoittautunut yhteisöön, ja jokaista, joka esiintyy tuotteen valmistajana varustettuaan tuotteen nimellään, tavaramerkillään tai muulla selvällä tunnuksellaan, tai sitä, joka kunnostaa tuotteen;

ii) valmistajan edustajaa, jos valmistaja ei ole sijoittautunut yhteisöön, tai jos tuotteella ei ole yhteisöön sijoittautunutta edustajaa, tuotteen maahantuojaa;

iii) muita kaupan pitämisen ketjussa olevia elinkeinonharjoittajia, jos heidän toimintansa saattaa vaikuttaa tuotteen turvallisuusominaisuuksiin;

f) ’jakelijalla’ jokaista kaupan pitämisen ketjun elinkeinonharjoittajaa, jonka toiminta ei vaikuta tuotteen turvallisuusominaisuuksiin.”

12 Direktiivin 2001/95 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tuottajat ja jakelijat noudattavat tämän direktiivin mukaisia velvollisuuksiaan siten, että markkinoille saatettavat tuotteet ovat turvallisia.”

13 Sen 8 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa säädetään seuraavaa:

”Toteuttaessaan 1 kohdassa ja erityisesti sen d–f alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimittava perustamissopimusta ja erityisesti sen 28 ja 30 artiklaa noudattaen siten, että kyseiset toimenpiteet toteutetaan tavalla, joka on oikeassa suhteessa vaaran vakavuuteen ja ottaen ennalta varautumisen periaate aiheellisella tavalla huomioon.

Näiden toimenpiteiden osalta ne kannustavat ja edistävät tuottajien ja jakelijoiden vapaaehtoisia toimia tässä direktiivissä ja erityisesti sen III luvun mukaisesti näitä koskevien velvollisuuksien mukaisesti mukaan lukien tarvittaessa käytännesääntöjen kehittäminen.”

Kansallinen lainsäädäntö

14 Sähköisestä viestinnästä vuonna 2003 annetun lain nro C. (2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről) 188 §:n 32 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tässä laissa tarkoitetaan:

– –

32. tuottajalla: taloudellista toimijaa, joka vastaa laitteen suunnittelusta, valmistuksesta, pakkauksesta, merkinnöistä, markkinoille saattamisesta siitä riippumatta, suorittaako se nämä tehtävät omaan lukuunsa vai jonkun toisen lukuun. Tuottajaksi katsotaan myös se, joka tekee jo olemassa oleviin laitteisiin niiden myyntiä varten muutoksia tai lisäyksiä, jotka vaikuttavat laitteiden olennaisiin ominaisuuksiin, tai se, joka valmistaa uusia laitteita jo olemassa olevista laitteista. Jos tuottajan kotipaikka ei ole Unkarissa, laitteiden maahantuoja katsotaan niiden tuottajaksi.”

15 Radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun viestintäministeriön asetuksen nro 5/2004 (IV.13.) IHM (5/2004. (IV. 13.) IHM rendelet a rádióberendezésekről és az elektronikus hírközlő végberendezésekről, valamint megfelelőségük kölcsönös elismeréséről) 1 §:n 2 momentin mukaan ”asetuksen soveltamisalaan kuuluvat Unkarissa kaikki luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka valmistavat, tuovat maahan, saattavat markkinoille (jäljempänä yhdessä tuottajat), jakelevat, sertifioivat, antavat käytettäväksi ja käyttävät asetuksen 1 §:ssä tarkoitettuja laitteita, mukaan lukien yksiköt, joilla ei ole

oikeushenkilöllisyyttä, ulkomaille sijoittautuneiden yhtiöiden unkarilaiset tytäryhtiöt ja näiden kauppaedustajat sekä Unkarin viestintäalan viranomainen”.

16 Tämän asetuksen 4 §:n 4 momentin mukaan valmistajan on ilmoitettava sellaisilla taajuuksilla, joiden käyttöä ei ole yhdenmukaistettu Euroopan unionissa, käytettävien radiolaitteiden kansallisille markkinoille saattamista koskevat hankkeet viranomaisille erillisten säännösten mukaisesti.

17 Asetuksen 10 §:n 6 momentin mukaan valmistajalla on velvollisuus ”laatia vaatimustenmukaisuusvakuutus siitä, että laitteet vastaavat olennaisia vaatimuksia. Unkarissa valmistettujen tavaroiden markkinoille saattamiseksi vaatimustenmukaisuutta koskeva vakuutus on annettava unkariksi tai myös unkariksi. Silloin kun laitteita ei ole valmistettu Unkarissa, vakuutus voidaan laatia jollakin Euroopan unionin jäsenvaltion virallisella kiellellä. Vaatimustenmukaisuutta koskevan vakuutuksen sisällölliset vaatimukset on vahvistettu liitteessä 6.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

18 Lidl myy Unkarissa UC Babytalker 500 -nimistä radiolaitetta, jota valmistaa belgialainen yhtiö, joka on varustanut laitteet CE-merkinnällä ja joka on laatinut tuotteen vaatimustenmukaisuutta koskevan vakuutuksen. Laitetta käytetään yhdenmukaistamattomalla taajuudella.

19 Tanács suoritti tarkastuksen vuonna 2007 Lidlin myyntipisteessä ja totesi, että kyseisellä laitteella ei ollut Unkarin lainsäädännössä edellytettyä vaatimustenmukaisuusvakuutusta. Se kielsi Lidliä tämän johdosta myymästä kyseistä laitetta Unkarin oikeuden mukaiset vaatimukset täyttävän vaatimustenmukaisuusvakuutuksen toimittamiseen asti, koska se katsoi, että Lidliä oli pidettävä laitteiden tuottajana, koska se vastaa niiden markkinoille saattamisesta Unkarissa.

20 Tanács ei hyväksynyt belgialaisen valmistajan laatimaa vaatimustenmukaisuusvakuutusta, minkä johdosta Lidl haki tuomioistuinteitse muutosta myyntikieltoa koskevaan päätökseen ja vaati tämän päätöksen kumoamista.

21 Koska Fővárosi Bíróság katsoo, että kyseessä olevaa tuotetta voidaan sovellettavien yhteisön direktiivien mukaisesti myydä kaikissa jäsenvaltioissa, se on päättänyt pääasian vastaajan vastaväitteiden johdosta lykätä asian ratkaisua ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voidaanko – – direktiivin 1999/5 – – 8 artiklaa, joka koskee radio- ja telepäätelaitteiden (jäljempänä laitteet) vapaata liikkuvuutta, tulkita siten, että tällaisten laitteiden markkinoille saattamiselle ei voida asettaa lisävelvoitteita, kun liikkeelle laskettavat laitteet kuuluvat direktiivin soveltamisalaan ja kun valmistaja, jolla on kotipaikka jossakin toisessa jäsenvaltiossa, on varustanut laitteet CE-merkinnällä?

2) Voidaanko – – direktiivin 2001/95 – – 2 artiklan e ja f alakohdan säännöksiä tulkita markkinoille saattamista koskevien velvoitteiden kannalta siten, että laitteet yhdessä jäsenvaltiossa markkinoille saattanut toimija (joka ei ole osallistunut

valmistukseen), jonka kotipaikka on muussa kuin tavaran tuottajan kotipaikan jäsenvaltiossa, voidaan myös katsoa tavaran tuottajaksi?

3) Voidaanko – – direktiivin 2001/95 – – 2 artiklan e alakohdan i, ii ja iii alakohdan ja sen f alakohdan säännöksiä tulkita siten, että toisessa jäsenvaltiossa valmistettujen laitteiden jakelija (joka ei ole sama kuin niiden tuottaja) voidaan velvoittaa laatimaan vaatimustenmukaisuutta koskeva vakuutus, johon on merkitty laitteiden toiminnalliset ja tekniset tiedot?

4) Onko – – direktiivin 2001/95 – – 2 artiklan e alakohdan i, ii ja iii alakohdan ja sen f alakohdan säännöksiä tulkittava siten, että yhdessä jäsenvaltiossa ainoastaan tavaran myynnistä vastaavaa toimijaa, jolla on kotipaikka tämän jäsenvaltion alueella, voidaan pitää myös myymiensä laitteiden tuottajana, kun tämän jakelijan toiminta ei vaikuta laitteiden turvallisuusominaisuuksiin?

5) Onko – – direktiivin 2001/95 – – 2 artiklan f alakohtaa tulkittava siten, että myös siinä tarkoitetulta jakelijalta voidaan vaatia niiden vaatimusten noudattamista, jotka on direktiivin perusteella asetettu ainoastaan sen 2 artiklan e alakohdassa tarkoitetulle tuottajalle, ja näin vaatia siltä esimerkiksi laitteiden toiminnallisten ja teknisten tekijöiden vaatimustenmukaisuutta koskevan vakuutuksen laatimista?

6) Voidaanko [asiassa 8/74, Dassonville, 11.7.1974 annetussa tuomiossa (Kok., s. 837, Kok. Ep. II, s. 349)] vahvistetun säännön soveltamisesta perustellusti poiketa EY 30 – – artiklan määräysten ja niin sanottujen pakottavien vaatimusten perusteella, kun otetaan samalla huomioon se, mitä vastaavuusperiaate ja vastavuoroisen tunnustamisen periaate edellyttävät?

7) Voidaanko EY 30 – – artiklaa tulkita siten, että millään muilla kuin siinä luetelluilla perusteilla ei voida rajoittaa kauttakuljetettavien tavaroiden kauppaa tai tuontia?

8) Vastaako CE-merkintä vastaavuusperiaatteen, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen sekä EY 30 – – artiklan määräysten mukaisia edellytyksiä?

9) Voidaanko CE-merkintää tulkita siten, että kun on kyse tällä merkinnällä varustetuista laitteista, jäsenvaltiot eivät voi vedota minkään muiden teknisten standardien tai laatuvaatimusten soveltamiseen?

10) Voidaanko – – direktiivin 2001/95 – – 6 artiklan 1 kohdan sekä sen 8 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen säännöksiä tulkita siten, että tuottajaa, silloin kun se ei vastaa tuotteiden myynnistä, ja jakelijaa koskevat tavaroita myytäessä samat velvoitteet?”

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Direktiivin 1999/5 tulkinta

22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäinen kysymys koskee asiallisesti sitä, voiko jäsenvaltio direktiivin 1999/5 nojalla vaatia henkilöä, joka saattaa radiolaitteen kansallisille markkinoille, toimittamaan vaatimustenmukaisuusvakuu-

tuksen, vaikka kyseisen laitteen tuottaja, jonka kotipaikka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, on varustanut laitteen CE-merkinnällä ja laatinut vakuutuksen tämän tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

23 Tähän todettakoon, että direktiivin 1999/5, jolla perustetaan sääntelyjärjestelmä radiolaitteiden markkinoille saattamiseksi yhteisössä, niiden vapaan liikkuvuuden turvaamiseksi sekä käyttöön ottamiseksi, 6, 8 ja 12 artikla sisältävät tältä osin relevantit säännöt, joiden avulla pääasia voidaan ratkaista.

24 Tämän direktiivin 6 ja 8 artiklalla varmistetaan direktiivin säännösten mukaisten laitteiden vapaa liikkuvuus (asia C-14/02, ATRAL, tuomio 8.5.2003, Kok., s. I-4431, 50 kohta).

25 Jäsenvaltioiden on direktiivin 1999/5 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan huolehdittava siitä, että laitteistot saatetaan markkinoille ainoastaan, jos ne täyttävät tässä direktiivissä tarkoitetut olennaiset vaatimukset, mutta tämän säännöksen toisen virkkeen mukaan ne eivät saa asettaa niiden markkinoille saattamisen suhteen kansallisia lisävaatimuksia. Lisäksi direktiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaan ne eivät saa estää sellaisten laitteistojen markkinoille saattamista alueellaan, joissa on CE-merkintä.

26 Direktiivillä 1999/5 on vahvistettu olettama siitä, että CE-merkinnällä varustetut laitteet ovat vaatimusten mukaisia. Merkintä osoittaa, että kyseiset laitteet ovat tämän direktiivin kaikkien säännösten mukaisia, mukaan lukien laitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat säännökset, sellaisina kuin niistä on säädetty tässä direktiivissä (ks. em. asia ATRAL, tuomion 51 kohta).

27 Tässä järjestelmässä CE-merkinnän kiinnittämisestä on direktiivin 1999/5 12 artiklan 1 kohdan ensimmäisen kohdan toisen virkkeen mukaan vastuussa joko sen valmistaja tai sen yhteisössä oleva valtuutettu edustaja taikka se, joka vastaa laitteiston saattamisesta markkinoille.

28 Näin ollen CE-merkinnällä varustetut tuotteet voidaan saattaa markkinoille ilman että niitä pitäisi saattaa ennakkolupaa koskevaan menettelyyn (ks. vastaavasti em. asia ATRAL, tuomion 52 kohta) tai mihinkään muuhunkaan menettelyyn, jonka tarkoituksena on lisätä niiden henkilöiden lukumäärää, joiden on varustettava tuote vaatimustenmukaisuutta koskevalla merkinnällä.

29 Jäsenvaltioilla on siis velvollisuus sen estämättä, mitä direktiivin 1999/5 6 artiklan 4 kohdassa, 7 artiklan 2 kohdassa ja 9 artiklan 5 kohdassa on säädetty, tunnustaa CE-merkintä, jonka jokin tämän direktiivin 12 artiklan 1 kohdassa luetelluista henkilöistä on kiinnittänyt. Jos jonkun näistä henkilöistä edellytettäisiin toimittavan vakuutuksen sellaisen radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta, jonka joku direktiivin 1999/5 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista muista henkilöistä on jo varustanut CE-merkinnällä, vaikeutettaisiin tällä tämän tuotteen markkinoille saattamista asettamalla sille muita vaatimuksia kuin ne, joista on säädetty direktiivissä 1999/5.

30 Tästä seuraa, että direktiivi 1999/5 on esteenä sellaisille kansallisille säännöille, joilla velvoitetaan tällä direktiivillä yhdenmukaistetuilla aloilla sellaisen tuotteen markkinoille saattamisesta vastaavat henkilöt, joka on varustettu CE-merkinnällä ja jolla on tuotteen valmistajan laatima vakuutus sen vaatimustenmukaisuudesta, toimittamaan myös vaatimustenmukaisuusvakuutus.

31 Se, että tuottajan, joka on kiinnittänyt CE-merkinnän, kotipaikka on jossakin muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa tuote saatetaan markkinoille, ei vaikuta tähän. Koska direktiivi 1999/5 koskee radiolaitteiden vapaata liikkuvuutta ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroista tunnustamista, se kattaa päin vastoin juuri tämän tilanteen.

32 Lisäksi se, että pääasiassa kyseessä olevaa laitetta käytetään taajuudella, jota ei ole yhdenmukaistettu, ei voi direktiivin 1999/5 6 artiklan 4 kohdan kannalta arvioituna myöskään muuttaa tätä näkemystä. Tässä säännöksessä ilmaistulla menettelysäännöllä valmistaja tai sen yhteisöön sijoittautunut edustaja tai henkilö, joka vastaa tuotteen markkinoille saattamisesta, velvoitetaan ainoastaan ilmoittamaan taajuusspektrin hallinnasta vastaavalle kansalliselle viranomaiselle aikomuksestaan saattaa laitteet jäsenvaltion markkinoille. Tällä menettelysäännöksellä pyritään tukemaan direktiivin 1999/5 mekanismien täytäntöönpanoa kansallisessa oikeudessa, mutta siinä ei mitenkään anneta jäsenvaltioille oikeutta asettaa edellytyksiä direktiivin 1999/5 6 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä säädetylle kiellolle tai oikeutta rajoittaa tätä kieltoa (ks. yhdistetyt asiat C-388/00 ja C-429/00, Radiosistemi, tuomio 20.6.2002, Kok., s. I-5845, s. 53).

33 Tämän johdosta ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että jäsenvaltiot eivät voi direktiivin 1999/5 nojalla vaatia henkilöä, joka saattaa radiolaitteen kansallisille markkinoille, toimittamaan vaatimustenmukaisuusvakuutusta, kun kyseisen laitteen tuottaja, jonka kotipaikka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, on varustanut laitteen CE-merkinnällä ja laatinut vakuutuksen tämän tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

Direktiivin 2001/95 tulkinta

34 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toinen, kolmas, neljäs, viides ja kymmenes kysymys, jotka on käsiteltävä yhdessä, koskevat asiallisesti sitä, voidaanko radiolaitteiden jakelija katsoa direktiivin 2001/95 säännösten nojalla tämän tuotteen tuottajaksi, jos se ei ole osallistunut sen valmistukseen ja jos sen toiminta ei vaikuta tuotteen turvallisuusominaisuuksiin, ja voidaanko se velvoittaa laatimaan vaatimustenmukaisuusvakuutus, joka sisältää kyseessä olevien radiolaitteiden tekniset tiedot, ja vastaamaan tuottajalle kuuluvista velvollisuuksista silloin kun tuottaja ei itse myy kyseessä olevia tuotteita?

35 Muistutettakoon aluksi siitä, että direktiiviä 2001/95 ei sovelleta sen 1 artiklan 2 kohdan nojalla silloin kun kyseisten tuotteiden yleisestä turvallisuudesta on yhteisön erityissäännöksiä, joilla pyritään samaan tavoitteeseen.

36 Kuten erityisesti Belgian hallitus ja komissio ovat esittäneet, direktiiviä 1999/5 on pidettävä tällaisina erityissäännöksinä siltä osin kuin kyse on radiolaitteiden vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

37 Näin ollen direktiiviä 2001/95 ja sen 2 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitettujen tuottajan ja jakelijan käsitteiden määritelmiä ei sovelleta silloin kun kyse on sellaisten kysymysten arvioinnista, jotka liittyvät henkilön velvollisuuteen toimittaa vakuutus radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta.

38 Siltä osin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy sitä, voiko jäsenvaltio asettaa tällaiselle jakelijalle velvoitteita, jotka koskevat tavanomaisesti tuottajia ja perustuvat direktiiviin 2001/95, on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimelle toimitetuissa asiakirjoissa on tietoja ainoastaan Unkarissa radiolaitteiden jakelusta vastaavia toimijoita koskevasta velvoitteesta esittää vaatimuksenmukaisuusvakuutus.

39 Direktiiviin 2001/95 perustuvien erityisten velvoitteiden selvittämiseksi, on todettava, että henkilö, joka myy tuotetta, voidaan katsoa tuottajaksi ainoastaan niiden edellytysten vallitessa, jotka määritellään direktiivin 2 artiklan e alakohdassa, ja jakelijaksi ainoastaan niiden edellytysten vallitessa, jotka määritellään sen 2 artiklan

f alakohdassa. Tuottajaa ja jakelijaa voivat koskea vain ne velvoitteet, joista on kunkin osalta erikseen säädetty direktiivissä 2001/95.

40 Toiseen, kolmanteen, neljänteen, viidenteen ja kymmenenteen kysymykseen on tämän johdosta vastattava, että direktiiviä 2001/95 ei sovelleta silloin kun kyse on sellaisten kysymysten arvioinnista, jotka liittyvät henkilön velvollisuuteen toimittaa vakuutus radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta. Siihen, onko jäsenvaltioilla valta direktiivin 2001/95 nojalla asettaa radiolaitteiden myynnissä noudatettavaksi muita velvoitteita kuin vaatimuksenmukaisuusvakuutuksen esittäminen, todettakoon, että henkilö, joka myy tuotetta, voidaan katsoa tuottajaksi ainoastaan niiden edellytysten mukaisesti, jotka määritellään direktiivin 2 artiklan e alakohdassa, ja jakelijaksi ainoastaan niiden edellytysten mukaisesti, jotka määritellään sen 2 artiklan f alakohdassa. Tuottajaa ja jakelijaa voivat koskea vain ne velvoitteet, joista on kunkin osalta erikseen säädetty direktiivissä 2001/95.

EY 30 artiklan tulkinta

41 Kuudes, seitsemäs, kahdeksas ja yhdeksäs kysymys, jotka on käsiteltävä yhdessä, koskevat mahdollisia syitä, joihin jäsenvaltio voi vedota perustellakseen CE-merkinnällä varustettujen radiolaitteiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia, ja EY 30 artiklan tulkintaa.

42 Tältä osin on muistettava, kuten muun muassa komissio on todennut, että kun kysymys on alasta, jolla lainsäädäntö on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, sitä koskevaa kansallista toimenpidettä on arvioitava suhteessa tähän yhdenmukaistamistoimenpiteeseen eikä suhteessa EY 28 ja EY 30 artiklaan (ks. asia C-324/99, DaimlerChrysler, tuomio 13.12.2001, Kok., s. I-9897, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Direktiivissä 1999/5 on erityiset säännökset siitä, milloin radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta on toimitettava vakuutus. Tämän direktiivin sanamuodosta ja tavoitteista seuraa, että sillä pyritään täydelliseen yhdenmukaistamiseen sen soveltamisalalla. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on direktiivin alaan kuuluvissa kysymyksissä noudatettava sitä kokonaisuudessaan, eivätkä ne saa pitää voimassa sen kanssa ristiriidassa olevia kansallisia säännöksiä (ks. em. asia ATRAL, tuomion 44 kohta).

44 Direktiivin 1999/5 soveltamisalaan kuuluvien laitteistojen, joiden oletetaan olevan olennaisten vaatimusten mukaisia ja näin direktiivissä tarkoitettujen turvallisuusstandardien mukaisia, vapaata liikkuvuutta voidaan rajoittaa ainoastaan direktiivissä itsessään säädetyin edellytyksin. Jos jäsenvaltio katsoo, että yhdenmukaistetun standardin mukaisuus ei varmista yhdenmukaisuutta tässä direktiivissä säädettyjen olennaisten erityisvaatimusten kanssa, joita kyseisen standardin on tarkoitus koskea, jäsenvaltio voi saattaa asian direktiivin 5 artiklan nojalla komitean käsiteltäväksi. Jos yhdenmukaistetuissa standardeissa on olennaisia vaatimuksia koskevia puutteita, standardit voidaan peruuttaa ainoastaan direktiivin 1999/5 5 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Tämän vuoksi voidaan todeta, että direktiivillä 1999/5 perustetulla järjestelmällä taataan direktiivissä tarkoitettujen olennaisten vaatimusten noudattaminen.

45 Kuten komissio on huomauttanut, lisäksi siinä tapauksessa, että jäsenvaltio vetoaa rajoituksen tueksi syihin, jotka jäävät direktiivillä yhdenmukaistetun alan ulkopuolelle, se voi tukeutua EY 30 artiklaan. Tällaisessa tapauksessa jäsenvaltio voi vedota ainoastaan johonkin EY 30 artiklassa määriteltyyn yleistä etua koskevaan syyhyn tai johonkin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuun pakottavaan vaatimukseen (ks. erityisesti asia 120/78, Rewe-Zentral, ns. Cassis de Dijon -tapaus, tuomio 20.2.1979, Kok., s. 649, Kok. Ep. IV, s. 403, 8 kohta). Kummassakin tapauksessa rajoituksen on oltava sellainen, että sillä voidaan taata sillä tavoiteltavan tavoitteen toteutuminen, ja sillä ei saada ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (ks. em. yhdistetyt asiat Radiosistemi, tuomion 42 kohta ja em. asia ATRAL, tuomion 64 kohta).

46 Edellä esitetyn perusteella kuudenteen, seitsemänteen, kahdeksanteen ja yhdeksänteen kysymykseen on vastattava, että silloin kun kysymys on alasta, jolla lainsäädäntö on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, sitä koskevaa kansallista toimenpidettä on arvioitava suhteessa tähän yhdenmukaistamistoimenpiteeseen eikä suhteessa EY 28 ja EY 30 artiklaan. Jäsenvaltioiden on direktiivin 1999/5 alaan kuuluvissa kysymyksissä noudatettava sitä kokonaisuudessaan, eivätkä ne saa pitää voimassa sen kanssa

ristiriidassa olevia kansallisia säännöksiä. Jos jäsenvaltio katsoo, että yhdenmukaistetun standardin mukaisuus ei varmista yhdenmukaisuutta direktiivissä 1999/5 säädettyjen olennaisten erityisvaatimusten kanssa, joita kyseisen standardin on tarkoitus koskea, jäsenvaltion on noudatettava tämän direktiivin 5 artiklassa tarkoitettua menettelyä. Rajoituksen tueksi jäsenvaltio voi kuitenkin vedota syihin, jotka jäävät direktiivillä yhdenmukaistetun alan ulkopuolelle. Tällaisessa tilanteessa se voi vedota ainoastaan EY 30 artiklassa määriteltyihin syihin tai yleiseen etuun perustuviin pakottaviin vaatimuksiin.

Oikeudenkäyntikulut

47 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Jäsenvaltiot eivät voi radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta 9.3.1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/5/EY nojalla vaatia henkilöä, joka saattaa radiolaitteen kansallisille markkinoille, toimittamaan vaatimustenmukaisuusvakuutusta, kun kyseisen laitteen tuottaja, jonka kotipaikka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, on varustanut laitteen CE-merkinnällä ja laatinut vakuutuksen tämän tuotteen vaatimustenmukaisuudesta.

2) Yleisestä tuoteturvallisuudesta 3.12.2001 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/95/EY ei sovelleta silloin kun kyse on sellaisten kysymysten arvioinnista, jotka liittyvät henkilön velvollisuuteen toimittaa

vakuutus radiolaitteen vaatimustenmukaisuudesta. Siihen, onko jäsenvaltioilla valta direktiivin 2001/95 nojalla asettaa radiolaitteiden myynnissä noudatettavaksi muita velvoitteita kuin vaatimuksenmukaisuusvakuutuksen esittäminen, todettakoon, että henkilö, joka myy tuotetta, voidaan katsoa tuottajaksi ainoastaan niiden edellytysten mukaisesti, jotka määritellään direktiivin 2 artiklan e alakohdassa, ja jakelijaksi ainoastaan niiden edellytysten mukaisesti, jotka määritellään sen 2 artiklan f alakohdassa. Tuottajaa ja jakelijaa voivat koskea vain ne velvoitteet, joista on kunkin osalta erikseen säädetty direktiivissä 2001/95.

3) **Silloin kun kysymys on alasta, jolla lainsäädäntö on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, sitä koskevaa kansallista toimenpidettä on arvioitava suhteessa tähän yhdenmukaistamistoimenpiteeseen eikä suhteessa EY 28 ja EY 30 artiklaan. Jäsenvaltioiden on direktiivin 1999/5 alaan kuuluvissa kysymyksissä noudatettava sitä kokonaisuudessaan, eivätkä ne saa pitää voimassa sen kanssa ristiriidassa olevia kansallisia säännöksiä. Jos jäsenvaltio katsoo, että yhdenmukaistetun standardin mukaisuus ei varmista yhdenmukaisuutta direktiivissä 1999/5 säädettyjen olennaisten erityisvaatimusten kanssa, joita kyseisen standardin on tarkoitus koskea, jäsenvaltion on noudatettava tämän direktiivin 5 artiklassa tarkoitettua menettelyä. Rajoituksen tueksi jäsenvaltio voi kuitenkin vedota syihin, jotka jäävät direktiivillä yhdenmukaistetun alan ulkopuolelle. Tällaisessa tilanteessa se voi vedota ainoastaan EY 30 artiklassa määriteltyihin syihin tai yleiseen etuun perustuviin pakottaviin vaatimuksiin.**

Allekirjoitukset